

L'activitat més ambiciosa de l'Associació d'Història Rural és la publicació de la Biblioteca Rural.

En primer lloc, haurà de servir de vehicle d'expressió de les inquietuds dels seus associats, per la qual cosa publica un butlletí, *Mestall*, a tall d'agenda de l'actualitat de l'estudi del món rural. En segon lloc, organitza o participa en l'organització d'activitats de reflexió, estudi o divulgació; fins ara ha pres part en les conferències sobre la pagesia de remença realitzades el gener d'aquest any, en el seminari dedicat a la sagrera medieval, i a la tardor, sempre en col·laboració amb altres institucions, participarà en unes jornades de treball sobre els arxius patrimonials i també sobre l'arquitectura rural. En tercer lloc, i aquesta és la seva activitat més ambiciosa, l'Associació coedita, juntament amb la secció Vicens Vives de l'ILCC (Universitat de Girona) i l'editorial gironina CCG Edicions, la col·lecció Biblioteca Rural, de la qual ja ha sortit el primer volum, *Els darrers senyors de Cervià de Ter. Reflexions sobre el caràcter mutant de la propietat*, escrit per Rosa Congost, i està previst d'editar-ne 9 més en el bienni 2000-2001. La Biblioteca Rural inclourà tres tipus de llibres: estudis, documents i fonts. La qualitat de les seves publicacions és garantida per l'examen d'avaluadors externs.

L'Associació està oberta a les inquietuds dels associats i canalitza les seves iniciatives. Val la pena esmentar-ne dues de molt interessants i engrescadores: la primera consisteix a confeccionar un banc de dades a partir del buidatge dels arxius parroquials (se n'encarregarà el Grup d'Estudis Genealògics i Demogràfics, que acaba de constituir-se), i la segona a encetar un arxiu de memòries de vida de pagesos del segle XX. Les dues activitats estan obertes a les persones interessades.

Per dur a terme aquestes activitats, l'Associació compta, sobretot, amb les aportacions en forma de quotes dels

seus associats, més de vuitanta en aquests moments, que els donen dret a rebre els volums de la Biblioteca Rural, així com el butlletí *Mestall*, i a participar en els actes organitzats o coorganitzats per l'entitat. Com que els ingressos no són suficients per finançar les activitats, l'Associació ha hagut de buscar suport econòmic de diverses institucions (la Diputació de Girona, la Fundació Privada: Girona, Universitat i Futur, i, puntualment, els ajuntaments de Girona i Cervià de Ter); sense aquest ajut no seria possible portar a la pràctica els objectius proposats.

Aquests són els projectes de l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines, i de moment comencem ja a veure'n els primers resultats.

Pere Gifre i Ribas

Els dibuixos de Vayreda

Els darrers mesos hem pogut veure a la Sala d'Exposicions de la Pia Almoina de Girona i a la sala La Carbonera del Museu Comarcal de la Garrotxa d'Olot una col·lecció de dibuixos del pintor Joaquim Vayreda i Vila (1843-1894), paisatgista fundador del cèlebre estil pictòric conegut com l'Escola d'Olot.

La mostra, que ha reunit per primera vegada 41 originals de Vayreda —molts dels quals habitualment es troben dispersos entre descendents i amics del pintor—, té el valor afegit d'aquells documents concebuts sense ànim de ser divulgats. En la seva condició de privats poden reflectir, encara més clarament, les preocupacions estètiques i les reflexions del pintor entorn de la línia, la llum, els volums i el gest, com a

Una ciutat de novel·la

En coincidència amb el final de curs, l'IES Narcís Xifra Masmitjà va muntar una exposició sota el títol *Girona, ciutat de novel·la*. Els alumnes van buscar a la biblioteca del centre, que té una secció especialitzada en la matèria, obres de creació literària en prosa relacionades amb Girona, des de Pérez Galdós fins a Peter Handke. Els llibres van ser exposats i, a les parets, en ampliacions fotogràfiques, s'hi mostraven les pàgines relacionades amb indrets concrets del territori urbà. Així es va poder constatar —per a molts va ser un descobriment— fins a quin punt Girona ha estat una font d'inspiració literària constant i creixent al llarg de tot el segle que s'acaba.

Quan la literatura sobre un lloc és tan exuberant, les experiències de lectura, de comparació i de contrast són múltiples i poden ser apassionants. Amb fragments de novel·les, antigues i modernes, es pot confegir el plànol sencer de la ciutat, des del nucli històric fins a l'eixample i la perifèria. A Dublín fan visites guiades a partir de l'*Ulisses* de Joyce, una novel·la que passa en un sol dia. A Girona es podria fer una visita completa a la ciutat i als afores exclusivament amb textos de Bertrana, i una altra —encara més detallada— amb textos de Pla, que no és ben bé un novel·lista però que resulta tan eficaç com el millor a l'hora de descriure la ciutat. Pep Bosch, Joan Moreno i Rosa M. Salip han fet experiències en aquesta direcció, i les expliquen en un capítol del llibre *El guiatge turístic*, editat fa poc per l'Insetur i la UdG. Les fórmules es podrien multiplicar, a cavall dels relats clàssics de Ruyra, de la trilogia de Gironella o de l'última novel·la de Puigverd. Cada visita ens mostraria una ciutat distinta: Girona té tantes cares com les novel·les que li fan de mirall.

Narcís-Jordi Aragó